

BARONS. 1051: 4 «Will., vicecomiti de *Tatzone*» (Mor., veg. art. *Tuir*); 1100: P. B. de *Tatzun* (Mor. xxxvii, f° 33); 1102: Udalgarus vicecomes de *Tatzó* (*Hist. Lgd.* v, 777); 1655, 1106: Testament de Hug, Vcte. de *Tatso* (Alart, *Cart. Rouss.*, 117; *Hist. Lgd.* v, 1529); 1121: R. Lupian, Vcte. de *Tatso* (*Hi. Lgd.* v, 1530); 1131: «Bdus. Bg., vicecomes de *Taçço*» (Albon, *Cart. Temple*, 89). I altres barons que ja no cito en detall, amb les formes T-: 1143: *Tatione*; 1165: *Tacione*; 1172: *Tacidone* i *Tatsono* (ja supra); 1176: *Ted-* 10 *Tatzó*; 1190: *Tatzo*; 1200: *Tatzo*; 1207: *Totzono*; 1309: *Tatzó*; 1324: *Tatzó*; 1347: *Totzo*.

En fi, Cerverí de Girona en el seu irònic *Testament*: al *don de Castellnou* li deixa dos vestits, al seu nebot, un, i als altres (sos cosins) N. Dalmats de *Totsó* e al 15 de Corçaví» no els deixa més que allò que li havien donat: *belles promeses* (v. 50).

Crec que els diversos «*Cots(i)o* in com. Rusil.» (aa. 869, 878 i 881) que cita *Car. Car.*, 31.19, 34.11 i 38.9), i no identifica són esmenables en *Tots(i)ó*, grafia d'a- 20 quest llogaret; no pas nom de l'ermita de *Cos* (com es proposa a l'índex de l'obra. Ponsich (*Top.*, 526) no hi afegeix cap cita que contingui el nom propi, només «cellula S. Vicentii», 823 i 869.

Les cites de barons de 1323-1347 són de cavallers 25 de Mallorca. De consegüent, avui veiem *Totzó*, *Tu-*, com cognom d'Eivissa i Menorca (*BDLC* x, 64; xii, 56).

¹ *El Verdoble*, afl. de l'Aglí. Entremig, un altre nom en T-, que en algun dels mss. és *Tichis*, no sa- 30 bem si variant de *Tecum*, o bé el nom de la Tet (que més aviat seria *Titis* o *Tetis*) un poc confós amb el Tec; veg. Holder ii, 1786. També la terminació *-is* en la forma de PMela indica un poc de confusió entre els dos rius bastant pròxims. — ² O si- 35 guí el monestir de St. Andreu de Sureda. En aquesta cita i en les altres que marco amb *, ja hi ha senyals de la confusió incipient amb *Tacedone*, el nom de *Tatzó*. — ³ No existeix la «riera de *Taixó*» (sic!), que suposa Rubió Lois en l'índex de *Cat.* 40 *Car.*: com pertot, la confusió amb el nom dels llogarets de *Tatzó*. — ⁴ Segons CCandi el 1051, els antics vescomtes de Rosselló, passaren a dir-se V. de *Tatzó* (*BABL* ix, 38).

TEGELL

'Bigueta', del ll. TIGILLUM 'tegell, llistó': *DECat* viii, 368b53-369a2.

Apareix documentat com a NP: *Rdus. Tegello* a. 1227 (Font Rius, *C. d. p.* ii, 1032); *Tegell*, a Tortosa a. 1386 (*BABL* xii, 190).

Collet i racó de les Tigelles, prop de l'Ametlla, vinent de Vandellòs (Iglésies-Santasusagna, *Guies* ii, 293). La gent de mar de Cambrils dona el nom de «Roca dels *Tegells*» a un roquer submarí que hi ha 3 milles mar endins de Mont-roig (Montanya Martí, *Sitgetana-Rapitencia* ii, 124); també serveixen d'enfilla 55 *Els Tegells Vells* (pp. 195-196).

Trigell, NL antic de la vegueria de Lleida documentat l'any 1359: *Trigel*, amb repercussió de la líquida l (*CoDoACA* xii, 19). J. F. C.

Teia, V. *Ataia*

TEIA

Vila i municipi del Maresme, situada al SO. de la serra de Sant Mateu.

DOC. ANT. 981, 982: *Taliano* (Mas, *NHBna.* ix, 29.31); 992: *Talano* (ibid ix, 52); 996: *Tallano* (ibid. ix, 69); 996: *Taliano* (*Cart. St. Cugat* i, 264); 1009: *Taliano* (Mas ix, 123); 1030: *Tallano* (Mas iv, 269); 1045: *Tallano* (*Cart. St. Cugat* ii, 247); 1097: *Tayano* (*Cart. St. Cugat* ii, 423); S. XII: *Petri de Talano* (*Cart. Poblet*, 128); 1359: *Taya* (*CoDoACA* xii, 7. 12).

ETIM. Nom de predi romà en -ANUM, del NP ll. TALIVS o TALLIVS (Schulze, 94.425) (cf. Aebischer, *Top.*, 136). J. F. C.

Teix, V. T- (misc. moss.)

TEIX (part d'aquest art. ja va a misc. moss.)

Principals NLL que es deriven d'aquest nom d'arbre, 'Taxus baccata', 'Taxus viridis'. No és un arbre abundant en les nostres muntanyes i boscos, i generalment apareix en grans exemplars isolats, més rarament formant nuclis molt poc nombrosos; però precisament per això ha donat motiu de bastants NLL: (A) i fins i tot d'alguns collectius (B).

En cito alguns en *DECat* viii, 374, que no caldrà repetir (cf. *Serrateix*). A) També Bosc del *Teix* (*AlcM*) en el te. de L'Illa (límit entre l'Alt Camp i la Conca de Barberà).

Es Teix, gran muntanya a Tramuntana de Mallorca que s'estén pels termes de *Sóller* i *Valldemossa*, a més de 1100 alt., sobreixint també cap als de *Deià* i *Bunyola*. El nom li ve d'algun petit nucli d'aquest arbre, com *et sãmantiê des têtos*, ja de *Bunyola* (xl, 5.1); 45 però el nom abraça bona extensió de muntanya: «dalt des *têt*» (*Sóller*, xii, 112): id. a *Valldemossa*, i en te. de *Deià* vèrtex de 1064 alt. Dins el te. de *Bunyola* hi ha una petita poss., a la qual es dona en particular aquest nom, en el *Torrent des Diables* que aboca aigües cap a *Sóller*, i crec que és en les seves terres que hi ha *Sa Cadira del Rei En Jaume*, damunt *Es Teix*; però també ho diuen de la Serra en general (xl, 4.9, 4.14, 4.16, amb enumeració de molts sementers): «ara direm *es têt* arreu» declarava l'inf. (4.16). Força més enllà a l'Est, a la costa, hi ha *Cala Teix* (o «*Cala Test*»??), que trobo citada junt amb *Tuent*, com al peu de *Lluc*, entre la *Calobra* i *Cala Codolar*, a. 1584 (*BSAL* vii, 152a).

Sobretot, però, es tracta d'un indret precís, distingit per un exemplar gegantesc de l'arbre. Sovint hi 60